

Procesdocument huisartsenzorg voor onverzekerde en ongedocumenteerde patiënten

Januari 2023

Er is een kwartaaloverleg met een aantal sociale en medische organisaties die ondersteuning bieden aan onverzekerden en ongedocumenteerden in Utrecht. HUS neemt hieraan deel en uit dit overleg kwam de behoefte om overzicht te creëren van de huidige werkwijze van de huisartsenzorg voor deze doelgroep. Na een inventarisatie van de huidige werkwijze is dit document tot stand gekomen.

Dit document geeft inzicht in de huidige werkwijze van huisartsenzorg voor onverzekerden en ongedocumenteerde patiënten. Het geeft weer welke organisaties in Utrecht deze doelgroep ondersteunen en opvangen, welke medische zorg er wordt vergoed en hoe huisartspraktijken gemaakte kosten kunnen declareren bij het CAK.

Algemene informatie over medische zorg en de doelgroep

Medische zorg is een primaire levensbehoefte en toegang tot gezondheidszorg is een mensenrecht, zowel vastgelegd in de Nederlandse grondwet als in internationale verdragen. Iedereen heeft recht op medisch noodzakelijk zorg, ook onverzekerden en ongedocumenteerden. Medisch noodzakelijke zorg is alle zorg die door een arts als noodzakelijk wordt beschouwd. In navolging van deze wettelijke verplichting is het ook een ethische kwestie en als HUS zijn we van mening dat we medische zorg moeten leveren aan onverzekerde en ongedocumenteerde patiënten.

Er zijn verschillende typen onverzekerde personen in Utrecht:

- **Nederlandse onverzekerden (verzekerbare onverzekerden):** als patiënt een BSN heeft, kan de patiënt een zorgverzekering aanvragen.
- **Personen uit een EU-land:** hebben geen verblijfsvergunning nodig en kunnen een Europese zorgverzekeringspas (Ehic) krijgen, mits er een zorgverzekering in eigen land is.
- **Personen uit een non-EU land zonder verblijfsvergunning (ongedocumenteerden):** hebben geen geldige verblijfstitel en kunnen daardoor geen zorgverzekering afsluiten.

In dit document wordt de term onverzekerden gebruikt voor patiënten uit Nederland en een ander EU-land. De term ongedocumenteerden wordt gebruikt voor patiënten zonder verblijfsvergunning uit een non-EU land.

Organisaties in Utrecht - Wie doet wat?

STIL	<ul style="list-style-type: none"> - STIL biedt medische en juridische ondersteuning aan mensen zonder verblijfsvergunning - Elke woensdag van 09.00-11.00 uur is er een medisch spreekuur bij STIL (Laan van Nieuw Guinea 143) - Bij STIL kan een ongedocumenteerde vijf euro eigen bijdrage ophalen per recept voor medicatie - Ook vergoedt STIL noodzakelijke medische kosten die buiten het basispakket vallen
Herstart	Daklozen spreekuur op maandag, dinsdag, donderdag van 10.00-12.00 uur aan de Nieuwegracht 92
Domzorg	Huisartsenpraktijk voor dak- en thuislozen, onverzekerden en ongedocumenteerden
Huisartspraktijken	Leveren van medische zorg aan patiënten
Vluchtelingenwerk	Ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers die in Nederland worden opgevangen
Gebiedsteam GGZ	Ambulante begeleiding (Lister) en behandeling (Altrecht) voor bewoners met ernstig psychiatrische kwetsbaarheid
Barka	Geeft sociaal en juridisch advies en ondersteuning aan daklozen uit een ander EU-land dan Nederland
(Dag)opvanglocaties	
Tussenvoorziening (Weerdsingel)	Opvang voor mensen zonder verblijfsvergunning voor mannen, vrouwen en gezinnen
De Toevlucht	Kortdurende opvang voor ongedocumenteerde dakloze mannen in Kanaleneiland
Villa Vrede	Dagopvang voor ongedocumenteerden in Hoograven
SNDVU	Noodopvang voor daklozen en ongedocumenteerden
Stichting Seguro	Biedt opvang en huisvesting, (juridische) begeleiding en ondersteuning aan volwassenen en kinderen zonder verblijfsvergunning
Huize Agnes	Biedt tijdelijke opvang en begeleiding op maat aan ongedocumenteerde vrouwen en hun kinderen
Ubuntuhuis	Een inloophuis voor mensen die te maken hebben (gehad) met dakloosheid, armoede, sociaal isolement en/of leven zonder geldige verblijfsvergunning

Een huisarts vinden voor ongedocumenteerden

Ongedocumenteerden kunnen via de begeleiding van hun opvanglocatie ingeschreven worden bij een huisarts in het postcodegebied waar zij verblijven. Ongedocumenteerden die geen begeleiding hebben kunnen door STIL een huisarts toegewezen krijgen. STIL schrijft de patiënt in bij een huisartspraktijk in het postcodegebied waar de patiënt verblijft. STIL en de opvanglocaties geven kort uitleg over het Nederlands zorgstelsel en wat men kan verwachten van een eerste consult bij de huisarts.

Het (eerste) consult bij de huisarts

- Plan een dubbel consult.
- Patiënt kan ingeschreven worden in het Huisarts Informatie Systeem (HIS) zonder verzekeringsnummer. Veel onverzekerden en ongedocumenteerden hebben geen vast verblijfadres en soms is het mogelijk om de patiënt op het adres van de ondersteunende/begeleidende organisatie in te schrijven. Overleg met de begeleidende organisatie of dit mogelijk is.
- Informeer de patiënt expliciet over het beroepsgeheim van de huisarts.
- Vaak is er een taalbarrière. Soms komt er een tolk mee van de ondersteunende organisatie. Is dat niet het geval, dan kun je gebruik maken van de Tolken telefoon (tel nr.: 088 – 255 52 22). Voor praktijken in achterstandswijken wordt de Tolken telefoon vergoed door Fonds Achterstandswijken Midden-Nederland (FAM). Voor meer informatie over hoe de Tolken telefoon werkt zie bijlage 1 op pagina 6 en 7.
- Houd rekening met cultuur sensitieve aspecten, de achtergrond van de patiënt en je eigen achtergrond. Pas je communicatiestijl aan als dat nodig is.

Hoe werkt declareren bij het CAK voor onverzekerde en ongedocumenteerde patiënten?

- Declareren van verleende zorg verloopt via twee verschillende regelingen van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK heeft een stroomschema (zie bijlage 2) over hoe te declareren, [klik hier](#) om direct naar het stroomschema te gaan op de website van CAK.
- Als huisarts hoef je geen contract af te sluiten met het CAK om te kunnen declareren.
- Er zijn twee verschillende formulieren:
  - 1. Regeling onverzekerde patiënten uit een EU-land en Nederland (Regeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV) via <https://www.hetcak.nl/publish/pages/12387/CAK-L2207-Subsidieformulier.pdf>**
    - Subsidieregeling voor alle 1^e en 2^e lijn zorgverleners voor het verlenen van medisch noodzakelijke zorg uit het basispakket.
    - Zorgkosten declareren kan uiterlijk tot 12 maanden na het kwartaal waarin de zorg is geleverd.
    - Mee te sturen documenten:
      - Nota's of facturen
      - Dienst van algemeen economisch belang (DAEB) overeenkomst, enkel als je voor het eerst declareert. <https://www.hetcak.nl/zakelijk/regeling-onverzekerden/formulieren/> om naar het DAEB-formulier te gaan.
    - Binnen 13 weken bepaalt het CAK over het toekennen van de subsidie. Daarna wordt er binnen 6 weken uitgekeerd als de subsidie is toegekend.
    - Voor vragen over deze regeling bel naar het CAK via 088-7115552.
  - 2. Regeling onverzekerbare vreemdelingen voor een patiënt uit een non-EU land (Regeling Onverzekerbare Vreemdelingen (OVV) <https://www.hetcak.nl/publish/library/30/declaratieformulier-regeling-onverzekerbare-vreemdelingen.pdf>**
  - 3.**
    - *Wanneer kun je als huisarts declareren?*

- De verleende zorg valt onder het basispakket of Wet langdurige zorg.
- De patiënt verblijft illegaal in Nederland/ of heeft een aanvraag voor een verblijfsvergunning gedaan/ of heeft bezwaar/beroep gemaakt tegen een afgewezen aanvraag voor een verblijfsvergunning.
- Deze regeling geldt niet voor asielzoekers verzekerd via het COA, Nederlanders, personen uit een EU-lidstaat, inwoners van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten en vluchtelingen uit Oekraïne.
- *De vergoeding*
  - De vergoeding is maximaal 80% van de gemaakte kosten, gebaseerd op NZa-tarieven. Er worden twee tarieven vergoed: get reguliere passanten tarief en het tarief voor buitenlandse patiënten.
  - Voor een zwangerschap of bevalling wordt 100% vergoed.
  - De declaratieregels van NZa gelden voor het reguliere passanten tarief en tarief voor buitenlandse patiënten. Beide tarieven worden vergoed door het CAK.
- *Mee te sturen documenten:*
  - Nota's of facturen;
  - Dienst van algemeen economisch belang (DAEB) overeenkomst, als je voor het eerst declareert. [Klik hier](#) om naar het DAEB-formulier te gaan.
- Voor vragen aan het CAK over deze regeling bel naar 0800-5028.

Doorverwijzen

- Onverzekerden: voor het doorverwijzen van onverzekerden zijn geen contracten met het CAK afgesloten. Desondanks kunnen alle 1^e en 2^e lijn zorgverleners de kosten voor verleende zorg voor onverzekerden declareren bij het CAK.
- Ongedocumenteerden: het doorverwijzen van ongedocumenteerde patiënten kan naar een aantal gecontracteerde organisaties die voor de verleende zorg een vergoeding ontvangen. Het CAK heeft een overzicht van gecontracteerde apotheken, ziekenhuizen, WLZ-instellingen en GGZ-instellingen. [Klik hier](#) om naar de website van CAK te gaan voor het overzicht.
- Ongedocumenteerden moeten 5 euro eigen bijdrage betalen per geneesmiddel. Bij STIL kan een patiënt hiervoor 5 euro ophalen.
- Vermeld op de verwijsbrief altijd dat het om een patiënt gaat die onder de regeling van het CAK valt en dat zorgkosten gedeclareerd kunnen worden bij het CAK.

Gecontracteerde apotheken

In Utrecht zijn momenteel vier apotheken gecontracteerd bij het CAK om te declareren voor een vergoeding voor het verstrekken van medicijnen aan onverzekerden en ongedocumenteerden, namelijk:

- Apotheek Bujs

- BENU Apotheek Neckardreef
- BENU Apotheek Overvecht
- BENU Apotheek Carnegiedreef

Kijk voor de meest geüpdatete lijst op: https://www.hetcak.nl/zakelijk/onverzekerbare-vreemdelingen/overige-informatie/#item_15340

Mogelijkheden na aanmelding voor wachtlijsten in de GGZ

- Overlegtafels: twee keer per maand vindt er een overlegtafel plaats met GGZ-organisaties. Elke zorgverlener kan een casus inbrengen. Als huisarts of POH-GGZ vastgelopen met een patiënt en kom je niet verder? Dan kun je een casus inbrengen en het principe is dat de casussen met elkaar worden opgelost. In bijlage 3 staat het formulier om een casus in te dienen en hoe je dit kunt doen.
- [De WachtVerzachter](#): een oplossing voor mensen die in afwachting zijn van psychische hulp. Door lange wachtlijsten laat de hulp vaak lang op zich wachten. Met de WachtVerzachter kan een patiënt tijdens het wachten al werken aan herstel. Momenteel geldt dit voor jongeren van 18-25 jaar.
- [Steunpunt GGZ](#): biedt gratis ondersteuning en herstelgerichte activiteiten door ervaringsdeskundigen aan bewoners in Utrecht met psych-sociale kwetsbaarheid.

Overige informatie

- Training werken met mensen met een vluchtelingenachtergrond: <https://www.pharos.nl/training/werken-met-mensen-met-een-vluchtelingenachtergrond/>
- Website [Huisarts migrant](#)
- Landelijk informatie- en adviespunt over zorg aan ongedocumenteerden: <http://www.lampion.info/home>

Bijlagen

Bijlage 1: Hoe werkt de tolkentelefoon?

A. Werkwijze tolkentelefoon voor huisartspraktijken in achterstandswijken, via het Fonds Achterstandswijken Midden-Nederland:

Er wordt gebruik gemaakt van Tolkentelefoon van [Global Talk](#). De tolkentelefoon kan gebruikt worden door huisartsen, AIOS en POH.

- Bel Global Talk op **088 255 52 22**.
- De klantcode van Fonds Achterstandswijken Midden Nederland is: **482680**.
- Geef de praktijknaam en de naam van de huisarts met postcode en huisnummer door.
- De factuur wordt op deze manier na afloop direct naar het FAM gestuurd.
- Voor de meeste talen krijgt u direct een tolk aan de lijn, maar soms is er een wachttijd.

Het is ook mogelijk om een tolk te reserveren. Dit kan telefonisch op dezelfde manier als hierboven of via het online portal [Tasnet](#) van Global Talk. Je ontvangt een referentienummer en dit nummer heb je nodig als je op de afgesproken datum en tijd naar Global Talk belt. Je krijgt direct de tolk aan de lijn. Let op: indien de afspraak geannuleerd wordt dan zijn de kosten voor de huisartspraktijk.

B. Werkwijze tolkentelefoon voor huisartspraktijken in niet-achterstandswijken

Let op: er is geen vergoeding voor het gebruik van de tolkentelefoon. Via [deze link](#) kun je berekenen wat een tolk kost.

- Bel Global Talk op **088 255 52 22**.
- Geef je klantcode door. Heb je nog geen klantcode? Ook dan kun je bellen, Global Talk zorgt dat je een klantcode krijgt.
- Geef de taal door waarin je een tolk nodig hebt.
- Je wordt doorverbonden met een tolk, soms is er een wachttijd.

Het is ook mogelijk om een tolk te reserveren. Dit kan telefonisch op dezelfde manier als hierboven of via het online portal [Tasnet](#) van Global Talk. Je ontvangt een referentienummer en dit nummer heb je nodig als je op de afgesproken datum en tijd naar Global Talk belt. Je krijgt direct de tolk aan de lijn.

Direct een tolk spreken

Binnen **1** minuut krijg je een tolk aan de lijn in de juiste taal, 2.4/7 beschikbaar!

Welke taal heb je nodig en hoe lang?

Houd je klantcode bij die hand, dan kunnen we je zo snel mogelijk helpen. Nog geen klantcode? We helpen je graag verder.

Bel: 088 2555 222

Onze planner staat je te woord. Taal en tijdduidelijk? Dan verbinden we je door met de tolk.

Tolk reserveren

Wil je een tolk reserveren omdat de taal niet vaak voorkomt? Dat kan! Wij zorgen ervoor dat je de juiste tolk op het juiste moment aan de lijn krijgt!

Welke taal heb je nodig en hoe lang? Welke datum en tijdstip?

Houd je klantcode bij die hand, dan kunnen we je zo snel mogelijk helpen. Nog geen klantcode? We helpen je graag verder.

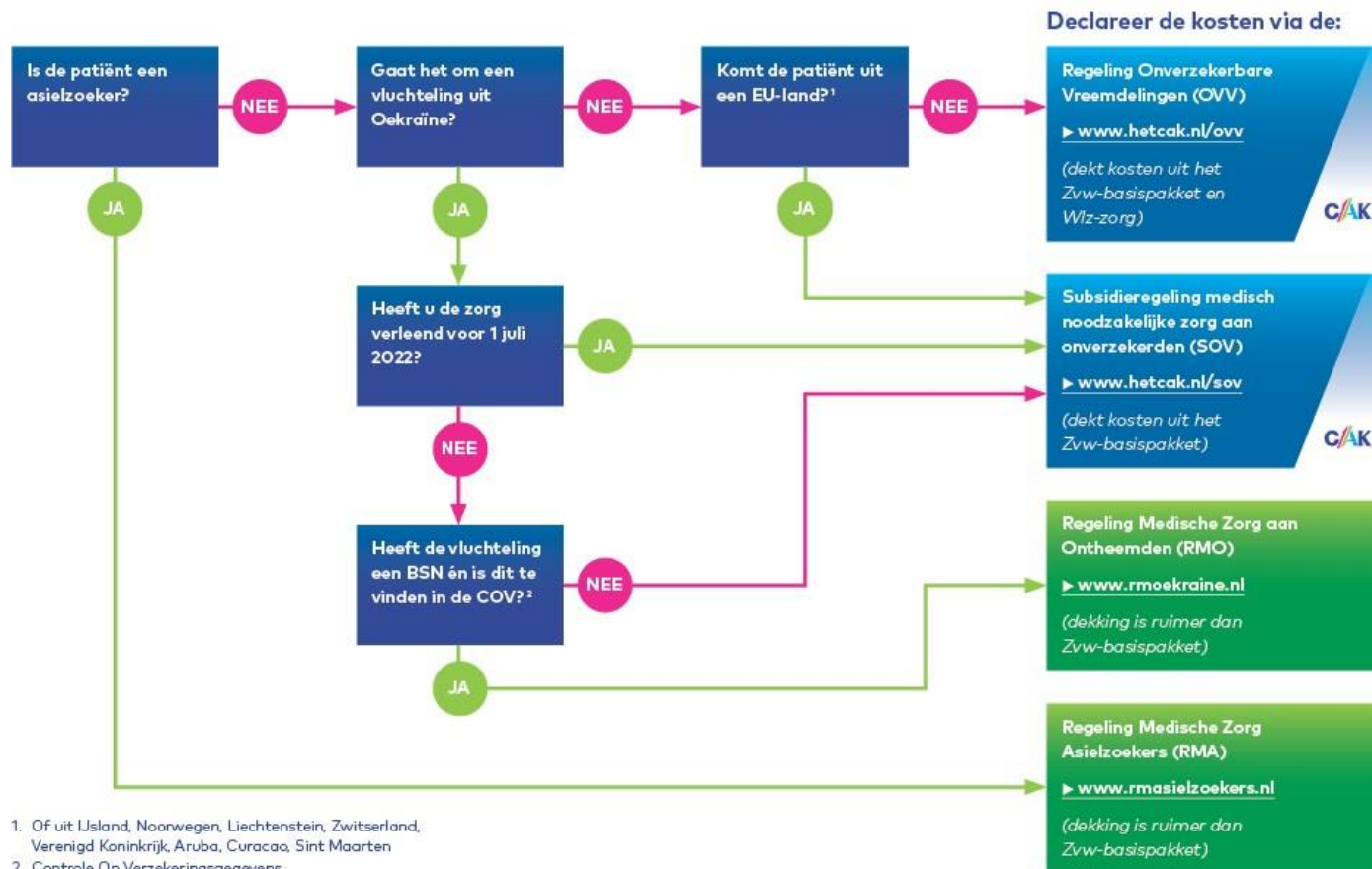
Bel: 088 2555 222

Onze planner staat je te woord. Taal en tijdduidelijk? Je ontvangt een referentienummer. Bewaar dit goed.

Bel weer 088 2555 222

op de gereserveerde datum en tijd. Je voert het referentienummer in waardoor je de tolk direct aan de lijn krijgt.

Bijlage 2: Stroomdiagram declareren zorgkosten bij het CAK

Bijlage 3

Herzien aanmeldformulier regionale overlegtafel Utrecht

Na invullen graag versturen naar: g.de.valk@altrecht.nl

Vermijd persoonlijke gegevens cliënt, omwille van privacy, de inbreng is anoniem.

Casusnummer	
Naam organisatie	
E-mailadres aanmelder (indien je geen vaste deelnemer bent van de overlegtafel)	g.de.valk@altrecht.nl
Initiële vraag cliënt (zo concreet mogelijk)	
Geboortejaar cliënt	
Wat is het beeld vanuit diagnostiek? Wat is het vermoeden als er geen diagnostiek is afgenomen.	
Wat is de hulpvraag van de cliënt?	
Visie van de cliënt over wat er nodig is	
Wat is de vraag aan de overlegtafel? (zo concreet mogelijk)	

Versie 1.1. d.d. 24 mei 2022